

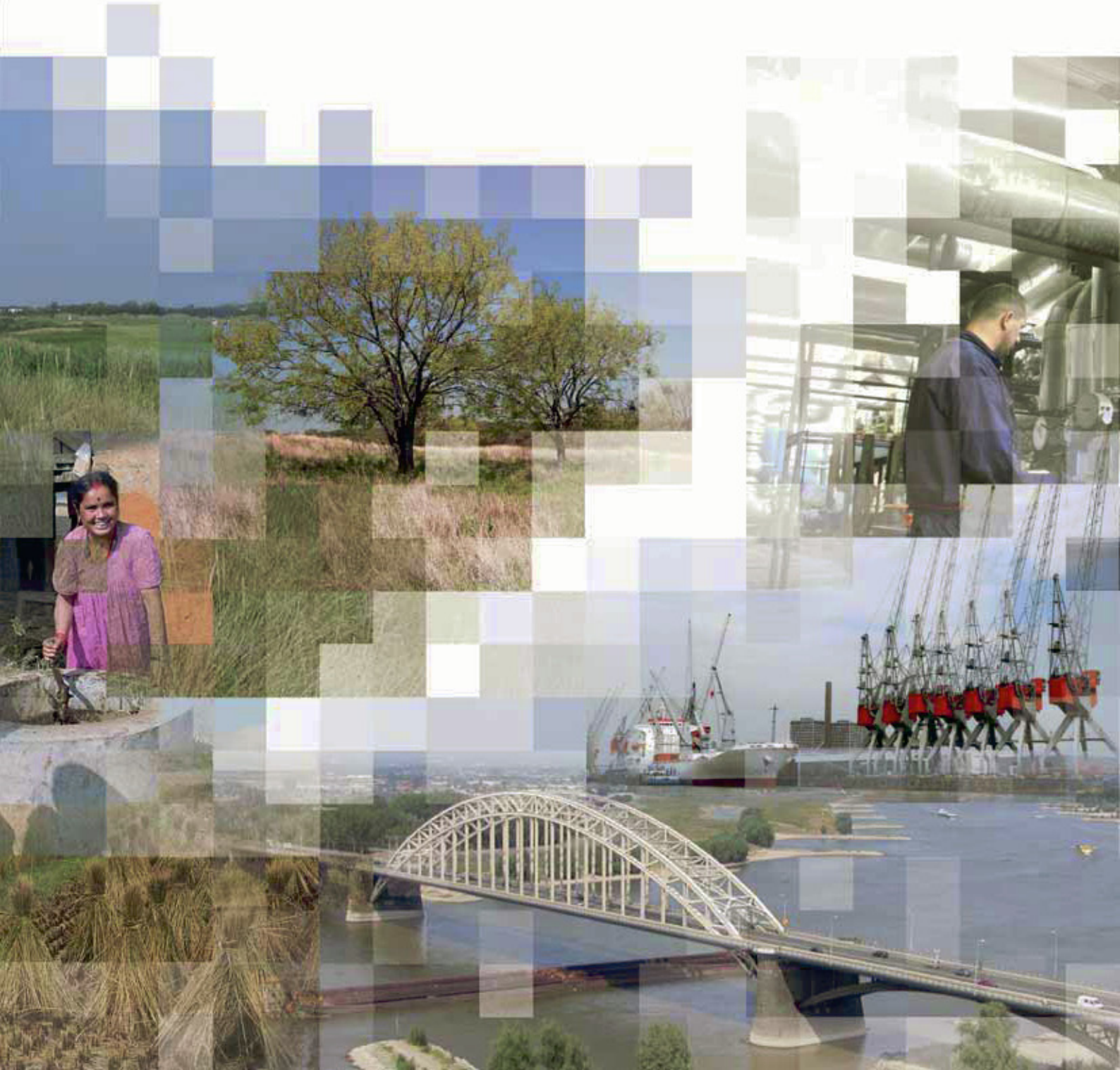

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Harselaar–Zuid Fase 1a, gemeente Barneveld

Toetsingsadvies over het MER en de aanvullende informatie

5 februari 2013 / rapportnummer 1196-348

1. Oordeel over het MER en aanvullende informatie

De gemeente Barneveld wil in de periode 2014–2024 op de locatie Harselaar–Zuid de eerste fase (fase 1a) van bedrijventerrein Harselaar–Zuid realiseren. Hiervoor moet het bestemmingsplan Harselaar–Zuid fase 1a worden vastgesteld. Fase 1a omvat 34 ha. Het is de bedoeling om na 2024 het bedrijventerrein gefaseerd uit te breiden tot 72 ha.

Voor de ontwikkeling van het gehele terrein is in 2009 een MER gepubliceerd dat betrekking had op de gehele ontwikkeling van Harselaar–Zuid en het aangrenzende gebied Harselaar–Driehoek. Sindsdien zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd naar o.a. de verkeerseffecten en de effecten op natuur. De gemeente Barneveld vroeg de Commissie¹ in augustus 2012 de kwaliteit van deze nieuwe informatie te toetsen. In oktober 2012 adviseerde de Commissie in haar voorlopige toetsingsadvies om aanvullende informatie te geven over de onderbouwing van de effecten op natuur en de effecten als gevolg van verkeer

De Commissie concludeert dat met de aanvullende informatie die vanaf oktober 2012 ter beoordeling aan haar is voorgelegd er voldoende informatie beschikbaar is om een goed onderbouwd besluit te kunnen nemen over het bestemmingsplan Harselaar–Zuid fase 1a.

Voldoende onderbouwd is dat er is uitgegaan van een representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden van het bedrijventerrein. Goed beargumenteerd is dat de berekende toename van de stikstofemissie en de daaraan verbonden stikstofdepositie op het Natura 2000 gebied Veluwe aangemerkt kunnen worden als maximale effecten van het voorstellen. Daarnaast is voldoende aannemelijk gemaakt dat de toename van de depositie op gevoelige habitattypen te mitigeren is via het salderen met in te trekken vergunningen van stikstofmitterende instellingen .

Het verkeersmodel en de aanpassingen in de verkeersstructuur zijn met aanvullende rapporten uitgebreid toegelicht. De noodzaak van een ontsluiting via de Wesselseweg wordt voldoende onderbouwd evenals de conclusie dat het verkeer in en rond het plangebied goed kan worden afgewikkeld. Het al of niet realiseren van een tunnel in de Baron van Nagellstraat blijkt geen invloed te hebben op de toekomstige afwikkeling van de verkeersstromen in het studiegebied.

In de navolgende hoofdstukken licht de Commissie haar oordeel toe.

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze, projectgegevens en beoordeelde stukken, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Toelichting op oordeel

2.1 Natuur

2.1.1 Effect op Natura 2000 gebieden

In de nabijheid van Harselaar-Zuid liggen drie Natura 2000-gebieden, te weten Veluwe, Arkemheen en Veluwerandmeren. Het gebied de Veluwe ligt het dichtst bij, op een afstand van 3,4 km. Het MER van 2009 besteedde aandacht aan de mogelijke effecten van het bedrijventerrein op de natuurwaarden. Het MER van 2009 gaf echter geen aandacht aan de mogelijke gevolgen van stikstofdepositie door emissies van de nieuw te vestigen bedrijven. In de afgelopen jaren is het knelpunt van de stikstofdepositie prominent in beeld gekomen. In de Passende beoordeling van juni 2012 is om die reden terecht expliciet aandacht besteed aan de mogelijke gevolgen van extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden door bedrijven en het bijbehorende verkeer.

Voorlopig advies oktober 2012

In haar voorlopige toetsingsadvies van oktober 2012 concludeerde de Commissie dat op de volgende punten essentiële informatie over de effecten op natuur ontbrak:

1. Onvoldoende werd onderbouwd of de berekeningen van de stikstofdepositie van nieuwe bedrijven kunnen worden aangemerkt als worst-case effecten.
2. Of rekening was gehouden met een worst-case stikstofemissie door het verkeer, werd onvoldoende onderbouwd omdat de verkeersgegevens onvoldoende toetsbaar waren.
3. De depositie op Natura 2000-gebieden door extra verkeer in het plangebied was ten onrechte niet bij de overige depositietoename opgeteld.²
4. Ten onrechte werd de conclusie getrokken dat gezien de beperkte toename in stikstofdepositie op het gebied Veluwe deze niet leidt tot significante gevolgen. Daarnaast kon niet volstaan worden met een verwijzing naar nationale en provinciale (concept)plannen die beogen de depositie te beperken en naar de mitigerende werking van herstelmaatregelen die wellicht door de natuurbeheerder worden genomen.

Definitief advies

Ad 1 berekening stikstofdepositie

De gemeente heeft in haar notitie 'Onderbouwing uitgangspunten stikstofdepositieberekeningen Harselaar-Zuid fase 1a en Harselaar Driehoek' beargumenteerd dat de berekening van de stikstofdepositie aan de hand van de gemiddelde emissie voor bedrijventerreinen in Nederland in 2008 als een worst case berekening gezien kan worden. Belangrijke elementen in deze onderbouwing zijn:

- Er is geen rekening gehouden met de verlaging van emissies sinds 2008.
- Op basis van het de voorgenomen zonering kan 27 van de 34 hectare ingevuld worden met bedrijven in de categorie 1 tot en met 4; 6 hectare kan ingevuld worden met bedrij-

---

² Zie ook de zienswijze van de Gelderse Milieufederatie.

ven in de categorie 5.1. Binnen categorie 5.1. is vestiging van energiecentrales (met een hoge stikstofemissie) uitgesloten. Uitgaande van deze invulling en zonering ligt de gehanteerde stikstofemissie bij Harselaar een factor anderhalf maal hoger dan in studies bij vergelijkbare bedrijventerreinen.

- De gehanteerde stikstofemissie van 1095 kgN/ha/jr ligt aanzienlijk hoger dan die van bedrijventerreinen in de directe omgeving met een vergelijkbaar profiel.

De Commissie is van oordeel dat bovenstaande argumentatie valide is. Daarmee is goed beargumenteerd dat de berekende toename van de stikstofemissie en de daaraan verbonden stikstofdepositie op het Natura 2000 gebied Veluwe aangemerkt kunnen worden als de maximale effecten bij een representatieve invulling van het bedrijventerrein. Hiermee zijn de maximale planologische mogelijkheden van het bedrijventerrein voldoende onderbouwd.

Ad 2 Stikstofemissie verkeer

De gemeente heeft een nadere toelichting gegeven op de gebruikte verkeersmodellen (zie 2.2). Daarmee is voldoende onderbouwd dat de toename van stikstofemissie door extra verkeer correct is berekend. Deze extra stikstofemissie is in de nieuwe stikstofdepositieberekeningen meegenomen.

Ad 3 Significante gevolgen en maatregelen

De aanvulling op de Passende beoordeling bevat zeer informatieve kaartbeelden met voor stikstofdepositie gevoelige habitattypen en daar overheen gelegd de stikstofdepositiecontouren. De extra depositie op de (gevoelige) habitattypen in het Natura2000 –gebied Veluwe als gevolg van realisatie van Harselaar Zuid wordt hiermee direct duidelijk. De aanvulling concludeert terecht dat sprake is van negatieve effecten en dat mitigerende maatregelen nodig zijn.

De gemeente heeft het voornemen om de toename van stikstofdepositie te mitigeren door het intrekken van vergunningen van een aantal stikstofemitterende instellingen langs de grens van het Natura2000–gebied Veluwe. Zij heeft met berekeningen onderbouwd dat met het intrekken van enkele vergunningen van stikstofemitterende instellingen³ de toename van stikstofdepositie volledig gemitigeerd kan worden.

De Commissie concludeert dat daarmee voldoende aannemelijk is gemaakt dat de toename van de depositie op gevoelige habitattypen in het Natura2000–gebied Veluwe te mitigeren is via het salderen met het intrekken van enkele vergunningen.

- Vanwege de specifieke omstandigheid dat het gaat om nog niet bestaand bedrijventerrein beveelt de Commissie aan om bij het besluit informatie te geven over:
  - de wijze waarop met monitoren de ontwikkeling in stikstofemissie en –depositie wordt gevolgd;
  - en op welke wijze kan worden voorzien in aanvullende maatregelen om zeker te stellen dat de in het MER beschreven effecten niet overschreden worden.

---

³ Op verzoek van het bevoegd gezag is de ligging van de stikstofemitterende instellingen door de Commissie als vertrouwelijke informatie behandeld en zijn deze bedrijven in de aanvullende informatie geanonimiseerd.

2.1.2 Effect op Groot Zandbrink

Op enige afstand van het plangebied ligt het Beschermd Natuurmonument Groot Zandbrink⁴. Ook in dit gebied komen stikstof gevoelige habitattypen voor. Uit de stikstofdepositiecontouren blijkt dat er in de worst case benadering sprake kan zijn van een toename van maximaal 0,5 mol N/ha/jaar. De gemeente trekt de conclusie dat een dergelijke toename zo beperkt is dat effecten niet waarneembaar zullen zijn.

De aanvullende informatie maakt nog niet duidelijk of een extra toename van depositie op Groot Zandbrink voorkomen of beperkt kan worden met de beoogde saldering. De Commissie deelt overigens de conclusie van de gemeente dat de effecten van de zeer beperkte toename van stikstofdepositie in het niet vallen bij de verdrogingsknelpunten op Groot Zandbrink. De voorgenomen, en deels reeds uitgevoerde, hydrologische herstelmaatregelen zijn ook bedoeld als verzuringbestrijding en staan terecht centraal bij het behoud van het schraallandkarakter en bijbehorende soorten.

- De Commissie beveelt aan om bij het besluit duidelijkheid te geven over:
  - in hoeverre er na saldering nog sprake is van een toename van stikstofdepositie op Groot Zandbrink;
  - het beschermingsregime dat op het punt van stikstofdepositie voor Groot Zandbrink geldt. Want dit beschermingsregime bepaalt hoe zwaar een eventuele extra stikstofdepositie op Groot Zandbrink gewogen moet worden.

2.2 Verkeer

Voorlopig advies oktober 2012

In haar voorlopige toetsingsadvies concludeerde de Commissie dat essentiële informatie ontbrak over de uitgangspunten van het verkeersmodel, de input en de aanpassingen in de verkeersstructuur⁵. Een goede beoordeling van de milieueffecten gekoppeld aan vervoerstromen was hierdoor niet mogelijk.

Definitief advies

In de notitie 'Prognosemodellen 2022' wordt een gedegen onderbouwing gegeven van de gebruikte modellen. Op basis hiervan concludeert de Commissie dat een correcte inschatting gegeven wordt van de verkeersbewegingen in 2022.

In de notitie 'Varianten Harselaar' worden de te verwachten verkeersintensiteiten bij realisatie van een drietal aanpassingen in de infrastructuur helder op kaart zichtbaar gemaakt. Deze aanpassingen zijn de verbinding naar de Wesselseweg, het doortrekken van de Mercuriusweg en het realiseren van een tunnel in de Baron van Nagellstraat.

Met de uitgevoerde berekeningen wordt een goede onderbouwing gegeven van het positieve effect van de verbinding naar de Wesselseweg en het doortrekken van de Mercuriusweg op de

---

⁴ Voor het gebied Groot Zandbrink is recent de status van het gebied als Natura 2000 gebied komen te vervallen. Op basis van de informatie die de Commissie ter beschikking staat, is Groot Zandbrink nu uitsluitend aangemerkt als Beschermd Natuurmonument.

⁵ Meerdere zienswijzen wezen op onduidelijkheid over de wijzigingen in de verkeersstructuur en de daaraan gekoppelde milieueffecten.

doorstroming in het plangebied. Uit de berekeningen blijkt ook dat het al of niet realiseren van een tunnel in de Baron van Nagellstraat geen invloed heeft op de verkeersintensiteiten in het studiegebied.

De Commissie is van mening dat met de aanvullende notities voldoende informatie beschikbaar is gekomen over de verkeerseffecten en de daaraan gekoppelde milieueffecten.

3. Aandachtspunten voor het vervolgtraject

3.1 Ecologische verbindingszone

De Commissie constateert dat met de realisatie van Harselaar-Driehoek en Harselaar Zuid fase 1a de betekenis van het gebied als foerageergebied voor vleermuizen verloren gaat. Het gebied langs de Esvelderbeek moet de rol gaan vervullen van ecologische verbindingszone en kan mede ingezet worden ter compensatie van dit verlies van potentieel foerageergebied, ook als daarvoor strikt juridisch geen verplichting zou bestaan in het kader van de Flora- en Faunawet. Ook is de zone geschikt te maken voor een mitigatieverplichting van steenuil en mogelijk andere soorten uit Harselaar-Driehoek⁶.

De voorgenomen inrichting van het gebied, weergegeven in het inrichtingsplan Esvelderbeek, beoogt het model 'kamsalamander en winde' in deze zone te realiseren. Echter deze zone wordt in dezelfde fasering opgeleverd als het bedrijventerrein. Bij uitstel van fase 1b en 2 wordt dus ook de ecologische verbindingszone vertraagd opgeleverd.

- De Commissie beveelt aan om bij het besluit aan te geven hoe het realiseren van de doelstellingen voor de ecologische verbindingszone zich verhoudt tot de gefaseerde ontwikkeling van het bedrijventerrein.

3.2 Archeologische vindplaatsen

Uit de stukken blijkt dat er in het verleden gedegen onderzoek is uitgevoerd naar het voorkomen van archeologische waardevolle objecten. Het 'Memo archeologische waarden Harselaar-Zuid Fase 1a' geeft een helder samenvattend overzicht van de resultaten van deze onderzoeken.

Vanwege de oppervlakkige ligging van de archeologische vondsten, ligt in de plannen de nadruk op opgraven in plaats van behoud in situ. In beleid en wetgeving is echter behoud in situ uitgangspunt.

Een deel van de vondsten ligt binnen het als bedrijventerrein te bestemmen plangebied en is nog niet opgegraven. Dit roept de vraag op of niet (een deel) van de archeologische vind-

---

⁶ Zie ook de zienswijze van de Gelderse Milieufederatie.

plaatsen bewaard kan blijven⁷ door bijvoorbeeld een gedeelte met een bestemming 'groen' in te passen in het bedrijventerrein. Daarmee kan dan een gedeelte van het historische verleden van het gebied zichtbaar en behouden worden.

- De Commissie beveelt aan om bij het besluit over het bestemmingsplan toe te lichten:
  - of een deel van de zeer waardevolle vindplaatsen alsnog in situ behouden kan blijven door deze in te passen in het ontwerp van het bedrijventerrein;
  - op welke wijze dit gerealiseerd kan worden met een plan van aanpak c.q. programma van eisen voor de (fasering van de) opgravingen.

---

⁷ Ook in één van de zienswijzen wordt aandacht gevraagd voor de mogelijkheden om archeologische waarden te behouden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing aanvullende informatie

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Barneveld

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Barneveld

Besluit: vaststellen van het bestemmingsplan voor Harselaar-Zuid fase 1a

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: D11.3 en plan-m.e.r. plichtig

Activiteit: De gemeente Barneveld heeft het voornemen om gefaseerd een bedrijventerrein te ontwikkelen op de lokatie Harselaar-Zuid van ca 72 ha. De eerste fase van het plan is de ontwikkeling van fase 1a met een oppervlakte van 34 ha netto uitgeefbaar terrein. Na 2024 is gefaseerde ontwikkeling van de overige hectares voorzien.

Bijzonderheden: Voor de ontwikkeling van het gehele terrein is in 2009 een MER gepubliceerd dat betrekking had op de gehele ontwikkeling van Harselaar-Zuid en het aangrenzende gebied Harselaar-Driehoek. Dit MER is getoetst door de Commissie. Zij concludeerde dat:

- er voor Harselaar Driehoek voldoende milieu-informatie beschikbaar was.
- er voor de gefaseerde ontwikkeling van Harselaar-Zuid voldoende informatie beschikbaar was. Zij constateerde daarbij dat rekening gehouden moet worden met onzekerheid over het moment waarop nieuwe infrastructuur noodzakelijk is voor de ontwikkeling van het laatste deel van Harselaar-Zuid;
- er nog onvoldoende informatie was voor een definitief besluit over de nieuwe ontsluitingsstructuur voor Harselaar-Zuid.

Sindsdien zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd naar o.a. de verkeerseffecten en de effecten op natuur. Aangezien uitsluitend over het bestemmingsplan Harselaar-Zuid fase 1a besluitvormig plaatsvindt en de realisatie van de fase 1b en fase 2 pas voorzien is na 2024, richt de Commissie zich in de toetsing op de aanvullende effectbeschrijving voor fase 1a.

Procedurele gegevens:

aankondiging startnotitie: 27 september 2001

richtlijnenadvies uitgebracht: 11 december 2001

richtlijnen vastgesteld: 28 januari 2002

- Toetsing 1:
  - aankondiging MER: 19 september 2002
  - tussentijds toetsingsadvies uitgebracht: 22 november 2002
- Toetsing 2:
  - kennisgeving MER: 29 april 2009, rectificatie kennisgeving MER: 18 mei 2009
  - aanvraag toetsingsadvies: 6 mei 2009
  - ter inzage legging MER: 1 mei t/m 19 juni 2009
  - toetsingsadvies uitgebracht: 30 oktober 2009
- Toetsing 3
  - kennisgeving MER in Barneveld Vandaag en Staatscourant van 2 augustus 2012
  - ter inzage legging MER: 3 augustus t/m 13 september 2012
  - aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 3 augustus 2012

- voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 9 oktober 2012
- aanvulling op het MER: vanaf 21 december 2012
- toetsingsadvies uitgebracht: 4 februari 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij toetsing 3 bestaat de werkgroep uit:

ir. V.J.H.M. ten Holder (werkgroepsecretaris)

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

ir. J. Termorshuizen

ir. J.H. de Zeeuw

drs. S. Jansen

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft naast informatie uit eerdere toetsingen de volgende documenten betrokken bij haar advies toetsing 3:

- Bestemmingsplan Harselaar-Zuid Fase 1A, 2 augustus 2012
- Rapport; Update behoefteonderzoek bedrijventerreinen 2008, Stec groep aan gemeente Barneveld, oktober 2010
- Rapport; actualisering behoefte bedrijventerreinen 2012, gemeente Barneveld, 21 juni 2012
- Rapport; beeldkwaliteitsplan Harselaar-Zuid, gemeente Barneveld, 11 juni 2012
- Rapport; Stedenbouwkundig Plan, Harselaar-Zuid, 30 mei 2011
- Notitie; uitgangspunten, Prognosemodellen 2022, 5 juni 2012
- Notitie; Afwikkelingsberekeningen kruispunten Baron van Nagellstraat, 15 juni 2012
- Notitie; beschikking ontheffing Ruimtelijke Verordening Gelderland tbv bestemmingsplan Harselaar-Zuid fase 1, 1 september 2011
- Rapport, Aanvulling MER Harselaar-Zuid (fase 1a)/Passende beoordeling/plan-MER, juli 2012

- Tekening; Geurcontouren industrieterrein Harselaar-Zuid, 28 april 2011
- Bestemmingsplan Harselaar Zuid Barneveld, geluid en luchtonderzoek, 13 juli 2012
- Rapport; Esvelderbeek, inrichtingsplan Beekzone, Harselaar-Zuid Barneveld, 15 juni 2010
- Notitie; ecologische beoordeling ontwerp Esvelderbeekzone, 19 april 2010
- Memo; advies inzake aangepast ontwerpbestemmingsplan Harselaar-Zuid Fase 1A, 25 juni 2012
- Brief; voorontwerp bestemmingsplan Harselaar-Zuid fase 1, 26 mei 2011
- Rapport; Effecten op beschermde soorten Harselaar-Zuid Fase 1A, Barneveld, Actualiserend onderzoek in het kader van de Flora en faunawet, 14 juni 2012
- Rapport; Plangebied Harselaar-Zuid, gemeente Barneveld, een inventariserend archeologisch onderzoek, 26 augustus 2003
- Rapport; Plangebied Harselaar-Zuid, gemeente Barneveld, een inventariserend archeologisch onderzoek, fase 2: proefsleuven, december 2004
- Rapport; Plangebied Harselaar_Zuid gemeente Barneveld, een inventariserend archeologisch onderzoek, fase 2 proefsleuven, vlakken van de proefsleuven, put 1.2.3 en 4, 2004
- Rapport; Harselaar zuid: een historisch geografische verkenning, 28 maart 2012
- Rapport; energievoorziening bedrijventerreinen Harselaar-Zuid, strategienotitie, 9 juni 2010
- Rapport; nota inspraak en overleg bestemmingsplan "Harselaar-Zuid fase 1", 13 december 2010
- Notitie onderbouwing uitgangspunten stikstofdepositieberekeningen Harselaar (17 oktober 2012)
- Aanvullende notitie bij het MER Harselaar-Zuid (21 december 2012)
- Bijlagen bij aanvullende notitie MER Harselaar-Zuid:
  - Aanvulling passende beoordeling Harselaar-Zuid fase 1A (17 december 2012)
  - Onderbouwing uitgangspunten stikstofdepositieberekeningen Harselaar-Zuid fase 1a en Harselaar-Driehoek (5 december 2012)
  - Prognosemodellen 2022 (19 december 2012)
  - Varianten Harselaar (19 december 2012)
  - Memo archeologische waarden Harselaar-Zuid fase 1a (december 2012)
- Mitigatievoorstel (24 januari 2013)
- Archeologieonderzoeken
  - Baron van Nagellstraat/Stationsweg te Harselaar (25 augustus 2010)
  - Harselaar-Zuid: een historisch geografische verkenning (23 mei 2012)
  - Puin geruimd van Barnevelds verleden (29 augustus 2003)
  - Archeologische monumentenzorg in de gemeente Barneveld, deel 1 beleidsnota archeologische monumentenzorg (23 oktober 2008)
  - Archeologische monumentenzorg in de gemeente Barneveld, deel 2 toelichting op de archeologische waarden- en verwachtingskaart (23 oktober 2008)
  - Een inventariserend archeologisch onderzoek, plangebied Harselaar-Zuid (26-08-2003)
  - Een inventariserend archeologisch onderzoek, plangebied De Driehoek (november 2003)
  - Ontgroning Wencopperweg, Harselaar (juli 2004)
  - Inventariserend archeologisch onderzoek, plangebied Harselaar-Zuid, fase 2 proefsleuven (december 2004)

- Inventariserend archeologisch onderzoek, plangebied De Driehoek, fase 2 proef-sleuven (december 2004)
- Aanleg riolering Hoornweg en Bloemendaallaan (juli 2007)
- Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend archeologisch onderzoek plangebied Mercuriusweg te Barneveld (9 januari 2008)
- Wetenschappelijk kader archeologisch onderzoek Harselaar-Zuid en de driehoek, gemeente Barneveld (2004)
- Toelichting Archeologie, opgesteld door P.C.A. Schut MA

De Commissie heeft kennis genomen van 18 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 5 oktober 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Toetsingsadvies over het MER en de aanvullende informatie Harselaar-Zuid Fase 1a, gemeente Barneveld

ISBN: 978-90-421-3616-8

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

